

Тема заняття: «Що належить до природи. Особливості живої і неживої природи, основні відмінності»

керівник гуртка «Юні охоронці природи»
КЗ ЛОР «ЛОЦЕНТУМ»
Дендюк Наталя Іванівна

Хід заняття

I. Вступ.

Спостереження за змінами у природі

Давайте поспостерегаємо які зміни відбуваються у природі:

- Який сьогодні день: ясний, хмарний, похмурий?
- Яке небо?
- Які опади?
- Який вітер?
- Яка температура повітря?
- Що змінилось порівняно з минулим тижнем?

Сьогодні ми будемо говорити про навколишній світ, в якому живемо. Мова піде про природу. Дорослі називають це словом *Довкілля*. Ми дізнаємось що ж таке природа, навчимося встановлювати відмінності між компонентами неживої та живої природи, порівнювати предмети неживої та живої природи.

II. Основна частина

1. Розповідь з демонстрацією слайдів

(<http://www.myshared.ru/slide/1042218/>)

Умитий свіжою рососою березовий гай, снігові вершини гір, розлога лука з пишною рослинністю, блакитне озеро, що застигло в дзвінкій тиші, зелена галявина з яскравими квітами, які довірливо розкрили свої пелюстки назустріч ранковим сонячним променям... Це наша планета – Земля.

Її щедро освітлює і обігріває Сонце. Без сонячного світла і тепла не було б життя. Не могло б воно існувати без повітря й води. Планета Земля утворилася дуже давно — багато мільйонів років тому. Вона весь час змінювалася. Проте зміни на нашій планеті виникають і досі.

На місці морів піднімалися гори. Озера перетворювалися на болота.

Виникали на місці ланів пустелі.

З'являлися і змінювалися живі організми. Нині на планеті Земля майже скрізь ростуть різноманітні рослини. Всі рослини змінюються протягом року і прикрашають Землю по-своєму.

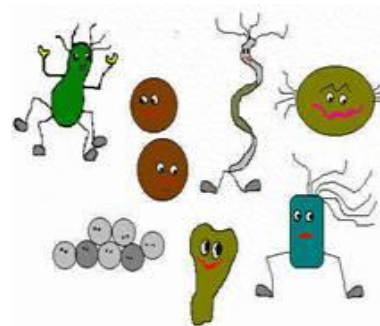

Надзвичайно багатий і тваринний світ Землі. Кожної пори року змінюється життя тварин. *Пригадай як.*

Не всі живі організми можна побачити неозброєним оком. Коли було винайдено мікроскоп, учені виявили, що у воді, повітрі, на поверхні предметів і навіть на тілі людини є найдрібніші живі організми — бактерії.

Усе, про що тут згадувалося: світло, повітря, вода, річки й озера, моря і гори, живі організми - **належить до природи.**

А людина? **Людина**, як і всі живі організми, — **частина природи.** Але людина — істота розумна. Тільки вона здатна створювати те, чого ніколи не було в природі. Протягом усієї історії людства руками і розумом людей була створена величезна кількість різноманітних речей, будівель, машин і механізмів. Штучний супутник Землі, комп'ютер, телефон — ці речі створила людина. Те, що зроблене руками людини, не належить до природи. (*Назви предмети, зроблені людьми.*)

Отже, **природа** — це все, що тебе оточує, крім того, що зроблено людиною.

2. Якою ж буває природа?

Природа буває **нежива і жива**.

Нежива природа — Сонце, Місяць, зорі, повітря, вода, гірські породи, ґрунт.

Жива природа - люди, тварини, рослини, гриби, бактерії, віруси. Це живі організми.

Дайте відповідь, що із запропонованого належить до природи, а що ні? людина, собака, кішка, пташка, дерево, кущ, телевізор, хліб, парта, сонце, місяць, зорі, хмарки ...

Сонце, зорі, повітря, вода, ґрунт — це нежива природа.

Рослини, тварини, людина — жива природа.

Подумайте, на які дві групи можна розподілити такі предмети: праска, айстра, собака, кішка, пташка, дерево, кущ, кішка, телевізор, хліб, парта, сонце, місяць, зорі, хмарки, соловей, радіо.

Спочатку вибрати об'єкти живої природи, потім неживої, використовуючи технологію *методу «Прес»*.

а) «Я вважаю...»;

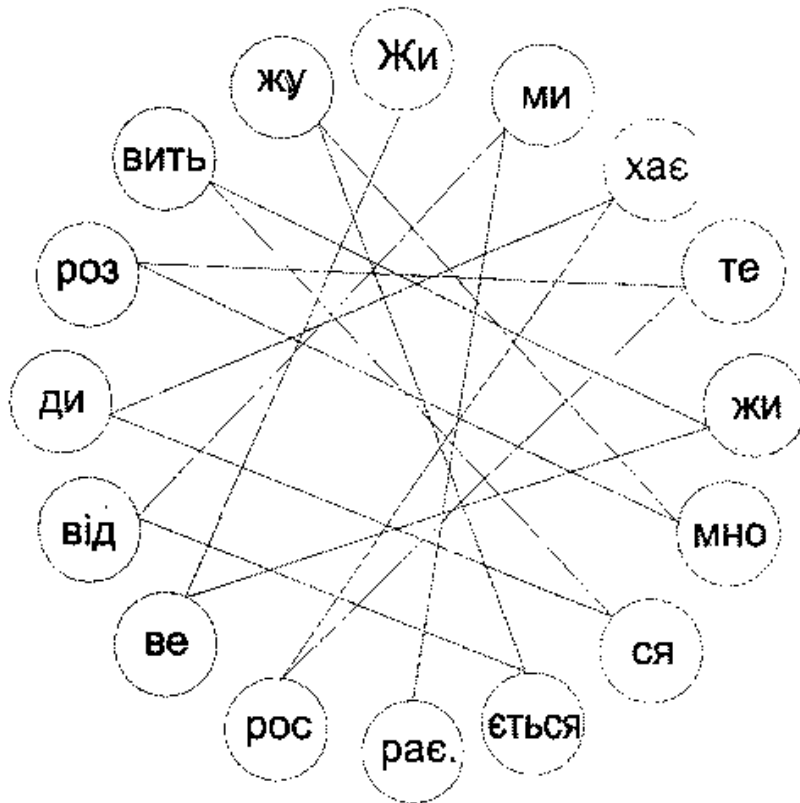
б) «..., тому що...».

Розв'язування логічних завдань «Що зайве? Чому?»

- Небо, Місяць, вода, зорі, пісок, карта.
- Дуб, камінь, Сонце, повітря.
- Вітер, річка, білка, веселка, дощ.
- Вовк, лисиця, лікар, чашка, комар.

Виберіть, що належить до природи, а що — ні.

Тут зашифровано відмінність між живою і неживою природою. Потрібно знайти перший кружечок і прочитати, чим відрізняється жива природа від

неживої.

• Відгадайте загатки і поясніть, що з відгаданого належить до живої природи, що — до неживої, а що — до рукотворного світу.

- 1) Лиш торкнись до колючок
— Він згортається в клубок.
Не вгадаєте ніяк?
Підказати? Це...
- 2) В небі хмарка пролітала,
Білий пух розсипала.
Він на землю міцно ліг.
Називають його...
- 3) Цю найпершу в школі книжку
Знає будь-який школяр.
До усіх книжок доріжку
Прокладає наш...
4. Відома в світі рідина,
Усяк її вживає.
Буває хмаркою вона,
Пушинкою буває.
5. Стоять хлопчики під пеньками,
Накрили голови брильками.
6. Прикрашає неба синь срібно-білий апельсин.
Та його хтось надкусив

– Лиш окрасць залишив.

7. В небі я тружуся,

-Знає мене кожний.

Я на всіх дивлюся

–На мене ж не можна.

8. Через воду стежечка,

А води не перейдеш.

9. Розстелений кожушок.

На нім посіяний горошок.

10. Куди ступиш

– Всюди маєш.

Хоч не бачиш,

А вживаєш.

(P.S. перевір себе !)

III. Підсумок.

Природа відкриває свої таємниці тільки тому, хто добре вивчає її. Знання про природу допоможуть вам охороняти, примножувати природні багатства нашої прекрасної Батьківщини - України.

Ми повинні завжди пам'ятати: як живу, так і неживу природу потрібно оберігати. Дуже багато рослин і тварин знаходяться на грані вимирання. Деяких видів налічується дуже мало. Отже, оберігаючи їх, ми цим самим робимо добро собі і всім навколишнім. Крім цього, ми повинні боротися за чистоту повітря, річок, ставків, морів.

А тепер давайте підведемо підсумок нашого заняття і пригадаємо:

— Що таке природа?

— Що належить до неживої природи?

— Що належить до живої природи?

— Чим жива природа відрізняється від неживої?

— До якої природи належить людина?

— Що належить до предметів, створених руками людини?

— Як потрібно ставитися до природи?

— Як необхідно ставитися до речей, створених людиною?

— За якими ознаками розрізнити живу і неживу природу?

IV. Домашнє завдання.

1. Поспостерігайте за погодою, запишіть дані спостережень у щоденник.
2. Доберіть по три загадки про предмети живої і неживої природи.

P.S. Відповіді на загадки

1) *Їжак* – ж/п

2) *Сніг* - н/п

3) *Буквар* – р/с

4. *Вода* – н/п

5. *Гриби* – ж/п

6. Місяць – н/п
7. Сонце – н/п
8. Веселка - н/п
9. Небо і зорі – н/п
10. Повітря –н/п